

УДК 347.775

О. В. Гороховська

кандидат юридичних наук, доцент

І. С. Семенюк

викладач

Класичний приватний університет

ЗАХИСТ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ ТА ЗАКОНОДАВСТВІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Статтю присвячено аналізу норм міжнародного права та законодавства деяких зарубіжних країн про охорону комерційної таємниці. Розглянуто питання особливості законодавчого закріплення та санкцій таких законів. Наголошено на деяких тенденціях та закономірностях, виявлених у цій сфері.

Ключові слова: комерційна таємниця, конфіденційність, інтелектуальна власність, захист.

I. Вступ

Визнання прав приватної власності, відмовлення держави від монополії у сфері управління економікою та проголошення свободи підприємницької діяльності спричинили появу великої кількості суб'єктів підприємницької діяльності. Підприємці одержали право здійснювати в установленому законом порядку будь-які види діяльності, вибирати торговельних партнерів і укладати угоди, наймати працівників, самостійно визначати порядок використання отриманого прибутку.

Одночасно з новими економічними відносинами з'явилися нові економічні правопорушення серед самих підприємців – несумлінна конкуренція. Одним із проявів неконкурентних дій є неправомірне використання відомостей, що становлять комерційну таємницю суб'єкта підприємницької діяльності.

Предметом “комерційної таємниці” є відомості, пов'язані з комерційною та господарською діяльністю підприємства: виробнича й технологічна інформація, інформація про управління, фінанси та іншу діяльність. Це можуть бути документи про комерційні переговори підприємства і методи ціноутворення, документи, пов'язані з маркетинговими дослідженнями ринку, відомості про організацію праці та підбір працівників, інформація про умови збереження документів, тобто відомості, що мають комерційну цінність.

Проблема захисту комерційної таємниці є актуальною на сьогодні, враховуючи зміни у вітчизняному законодавстві, в українському суспільстві загалом. Таємність в умовах ринкового господарювання захищає підприємця від недобросовісної конкуренції, адже одночасно з новими економічними відносинами з'явилися й нові економічні правопорушення. Одним з проявів неконкурентних

дій є неправомірне використання відомостей, що становлять комерційну таємницю суб'єкта підприємницької діяльності. В Україні у сфері підприємництва поки що недостатньо приділено уваги питанням захисту комерційної таємниці. Причин багато: відсутність потрібних знань і досвіду в організації захисту економічної безпеки, комерційної таємниці та, нарешті, відсутність літератури з питань захисту комерційної таємниці.

II. Постановка завдання

Мета статті є вирішення проблем правового захисту комерційної таємниці.

III. Результати

На відміну від патентів, торгових марок та авторського права, для комерційної таємниці відсутній єдиний міжнародний договір, що надає загальне визначення та встановлює уніфіковані основи правового захисту. Захист комерційної таємниці здійснюється, переважно, в межах регіональних угод.

Основою такого захисту є стаття 10 bis Паризької конвенції про охорону промислової власності 1883 року в редакції 1967 р. (набула чинності для України 25 грудня 1991 р.) щодо недобросовісної конкуренції:

“(1) Країни Союзу зобов'язані забезпечити громадянам країн, що беруть участь у Союзі, ефективний захист від недобросовісної конкуренції.

(2) Актом недобросовісної конкуренції вважається будь-який акт конкуренції, що суперечить чесним звичаям у промислових і торговельних справах”,

а також стаття 10 ter Паризької конвенції:

“(1) Країни Союзу зобов'язуються забезпечити громадянам інших країн Союзу законні засоби для ефективного припинення всіх дій, зазначених у статтях 9, 10, 10 bis.

(2) Крім того, вони зобов'язуються передбачити заходи, що дозволяють союзам та об'єднанням, існування яких не супере-

чить законам їх країн і які представляють зацікавлених промисловців, виробників чи торговців, діяти через суд чи адміністративні органи з метою припинення дій, передбачених у статтях 9, 10, 10 bis, тією мірою, якою це дозволяє закон країни, де витребується охорона, для союзів і об'єднань даної країни" [1, с. 54].

Положення Паризької конвенції є важливими для розуміння режиму охорони комерційної таємниці також щодо визначення об'єктів охорони промислової власності, що міститься в статті 1 Конвенції (хоча воно і не є вдалими): "Об'єктами охорони промислової власності є... припинення недобросовісної конкуренції. Промислова власність розуміється в найбільш широкому значенні...".

Хоча загалом зазначені положення Конвенції є недосконалими й недостатніми для створення системи охорони конфіденційної інформації, їх нерідко використовують для первинного обґрунтування іншими міжнародними актами (наприклад, TRIPS) [2, с. 123–129].

Іншим важливим для характеристики комерційної таємниці міжнародним актом є Стокгольмська конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 року. Відповідно до ст. 2, "інтелектуальна власність" включає права, що відносяться, зокрема, до "захисту проти недобросовісної конкуренції".

Система СОТ. Саме на статтю 10 bis Паризької конвенції посилається Угода з торгових аспектів прав інтелектуальної власності, укладена в межах Світової організації торгівлі (далі – Угода ТРІПС). Ця Угода була схвалена в результаті Уругвайського раунду міжнародних переговорів (1986–1994 рр.) разом з Угодою про формування СОТ та стала першою комплексною багатосторонньою домовленістю, що забезпечує охорону комерційної таємниці.

Стаття 1 Угоди ТРІПС визнає комерційну таємницю (вживає термін "закрита інформація") інтелектуальною власністю разом з іншими об'єктами. Угода містить Розділ 7 "Охорона закритої інформації" [Protection of Undisclosed Information], який складається зі ст. 39:

"1. У процесі забезпечення ефективного захисту від недобросовісної конкуренції, як це передбачено статтею 10bis Паризької конвенції (1967), країни-учасниці повинні охороняти закриті інформацію відповідно до частини другої цієї статті та дані, надані урядам або урядовим органам відповідно до частини третьої цієї статті.

2. Фізичні та юридичні особи повинні мати можливість перешкоджати тому, щоб інформація, яка правомірно перебуває під їхнім контролем, була без їхньої згоди розкрита, отримана або використана іншими

особами в спосіб, що суперечить чесній комерційній практиці, якщо ця інформація:

(а) є секретною у тому розумінні, що вона в цілому або в конкретному поєднанні та розташуванні її складових не є відомою або легко доступною для осіб, які належать до певного кола, що звичайно має справу з подібною інформацією;

(b) має комерційну цінність з огляду на її секретність; та

(с) у конкретних обставинах стала предметом розумних дій для збереження її секретності з боку особи, яка правомірно контролює цю інформацію.

3. Країни-учасниці, у випадках, коли умовою погодження торгового обігу фармацевтичних або сільськогосподарських хімічних продуктів, у яких використовуються нові хімічні речовини, є подання попередньо нерозкритих даних про випробування або інших даних, отримання яких було пов'язано зі значними зусиллями, повинні охороняти такі дані від недобросовісного комерційного використання. Також країни-учасниці повинні охороняти такі дані від розкриття (крім випадків, коли це необхідно для захисту населення або не вживаються заходи для забезпечення охорони цих даних від недобросовісного комерційного використання)".

Під способом, що суперечить чесній комерційній практиці, розуміють, зокрема, такі дії, як порушення договору, порушення довіри та спонукання до такого порушення, що включають отримання закритої інформації третіми особами, які знали або повинні знати, що подібні дії супроводжували це отримання.

Отже, в Угоді ТРІПС закріплено три відомі критерії режиму комерційної таємниці: секретність, комерційна цінність і вжиття адекватних заходів для забезпечення секретності, запозичені з американського законодавства.

Значущість підходу до тлумачення закритої інформації Угодою ТРІПС впливає з того, що ст. 41–47 Угоди на країни-учасниці покладено обов'язок створення національних систем для впровадження визнаних Угодою прав інтелектуальної власності. При цьому країни повинні забезпечити справедливий і рівні процедури для володільців інтелектуальних прав і такі засоби захисту, як судові заборони та компенсація шкоди.

Важливим також є поширення на відносини щодо охорони закритої інформації або комерційної таємниці міжнародної системи СОТ вирішення спорів.

Таким чином, ст. 39 Угоди ТРІПС встановила мінімальні правила, яким має відповідати законодавство країн членів СОТ. Формування статті залишають місце для визначення конкретних схем, що відповідатимуть правовим системам країн, але обов'язковим є включення згаданих трьох необхідних елементів та системи законного

примусу для реалізації відповідних положень. Треба зазначити, що визначення комерційної таємниці, яке міститься в ст. 505 Цивільного кодексу України, є дуже близьким до ст. 39 Угоди ТРІПС.

NAFTA (Північноамериканська угода про вільну торгівлю). Стаття 1711 Північноамериканської угоди про вільну торгівлю (укладена в 1994 р. Канадою, США та Мексикою) фактично відтворює положення ст. 39 Угоди ТРІПС з окремими відмінностями. По-перше, вживається термін “комерційна таємниця” (trade secrets), що відповідає традиції США. По-друге, однією з ознак комерційної таємниці визнано дійсну або потенційну комерційну цінність (Угода ТРІПС не містить такого поділу). По-третє, країнам-учасникам Угоди дозволяється вимагати матеріальні докази для доведення вживання заходів з охорони комерційної таємниці. По-четверте, забороняється обмежувати тривалість дії режиму комерційної таємниці.

Європейський Союз. Правова система ЄС (*acquis communautaire*) не містить окремого акту для охорони комерційної таємниці. Це пов'язано, зокрема, зі заставленням, що відрізняється від американської ідеології, до охорони об'єктів інтелектуальної власності, що виходить з пріоритетності вільної конкуренції та вільного руху товарів (робіт, послуг). Ще Римським Договором 1957 року встановлено, що будь-яка заборона або обмеження вільного обігу товарів унаслідок використання права на промислову власність може мати місце, лише якщо це право не є засобом свавільної дискримінації або прихованого обмеження торгівлі товарами між країнами-членами. Таким чином, особливості правового режиму охорони комерційної таємниці, як і інших об'єктів інтелектуальної власності, зумовлені, насамперед, політикою забезпечення вільної конкуренції. Це, зокрема, означає сумнівність можливості визнання необмеженої в часі охорони комерційної таємниці, оскільки це може тлумачитись як право промислової власності, що порушує вільний обіг товарів.

Правова система ЄС надає охорону інформації, що становить комерційну таємницю, у вигляді охорони “ноу-хау”, яка міститься в Європейській патентній конвенції. Під “ноу-хау” розуміють цілісну технічну інформацію, що є секретною, зафіксованою в матеріальному об'єкті та може бути встановленою у будь-який можливий спосіб. “Секретний” означає “такий, що не є загальновідомим або легкодоступним” [3, с. 86].

Патентне право ЄС створює додаткові стимули для використання режиму комерційної таємниці для охорони конфіденційної інформації. Це пов'язано з тим, що патентна охорона може бути недоступною для окремих технологій у Європі (наприклад, не під-

лягають патентуванню в окремих країнах методи медичного діагностування та лікування, фармацевтичні та комп'ютерні технології тощо). Навіть якщо є можливим патентування певної технології, охорона інформації в якості комерційної таємниці може бути привабливішою. Це пов'язано з тим, що в Європі патентна заявка оприлюднюється до видачі патенту, що надає конкурентам достатньо часу, щоб скопіювати технологію. Неефективності патентної охорони також сприяють процедури обґрунтування патентної заявки, тривалий період набрання чинності патентом після його видачі, недостатній захист. На ефективність патентної охорони також впливає властиве європейським країнам право попереднього користувача, що передбачає надання третій особі, яка використовувала винахід до його патентування, права продовжувати використовувати винахід.

Треба також звернути увагу на Першу Директиву Ради 68/151/ЄЕС від 09.03.1968 р. (з наступними змінами) щодо координації заходів безпеки, які для захисту інтересів членів та інших країн вимагаються країнами-членами від компаній у розумінні частини другої ст. 58 Договору з метою забезпечення рівнозначності таких заходів усередині Співтовариства. Статтею 2 Директиви визначено мінімальний перелік документів, які підлягають обов'язковому розкриттю (інакше кажучи, які не можна віднести до комерційної таємниці):

- установчий документ і статут, будь-які зміни, що до них вносяться;
- документи про призначення, припинення повноважень, відомості про осіб, які самостійно або в складі колективного органу є уповноваженими представляти компанію у відносинах з третіми особами, виступати від імені компанії, брати участь в управлінні, нагляді або контролі за компанією;
- принаймні щорічно суму акціонерного капіталу;
- бухгалтерську звітність за кожен фінансовий рік, яка підлягає оприлюдненню відповідно до Директив Ради 78/660/ЄЕС, 83/349/ЄЕС, 86/635/ЄЕС та 91/674/ЄЕС;
- відомості про зміну місця знаходження компанії;
- відомості про ліквідацію компанії, у тому числі відповідне рішення суду; відомості про призначення ліквідатора, інформацію про останнього [4, с. 111].

Огляд міждержавних угод щодо охорони комерційної таємниці свідчить про те, що така охорона більше не є справою виключно національного законодавства. Міжнародна торгівля та інвестиції створили передумови для розвитку правових інструментів комер-

ційної конфіденційної інформації. Основною рушійною силою цих змін стали глобальні інвестиції розвинутих країн, які не мають бажання інвестувати закордон та розкривати своє "секретне знання", якщо відсутній певний рівень охорони комерційної таємниці, визнаний учасниками міжнародної торгівлі. Саме торгівлі та інвестиційні угоди стали імпульсом розвитку нових систем заходів охорони комерційної таємниці в законодавстві країн світу.

Країни Європи. У розвинутих країнах Європи охорона конфіденційної комерційної інформації має свою довгу історію, хоча підходи різняться залежно від країни. Найрозвинутішу систему охорони має Об'єднане королівство, що пов'язано з промисловою революцією та традицією прецедентного права. Саме з англійської системи бере початок відповідне законодавство США.

У Великобританії відсутній законодавчий захист комерційної таємниці, відповідно, не існує легального визначення цієї таємниці. Натомість, правове регулювання цих відносин розвивалось упродовж останніх століть на основі судових прецедентів і отримало назву конфіденційного права (*law of confidence*). Отже, охорона комерційної таємниці ґрунтується на концепції "порушення довіри". У рішенні *Seager v. Copydex LTD* вона сформульована так: "Право, що застосовується до цього випадку, не залежить від якості угоди. Воно залежить від широкого принципу справедливості, що полягає в тому, що той, хто отримав інформацію конфіденційно, не повинен недобросовісно здобувати з неї вигоду. Він не повинен використовувати її на шкоду тому, хто передав йому цю інформацію, якщо останній не дав своєї згоди". Отже, керівним принципом є довіра між законним власником таємниці й отримувачем конфіденційної інформації.

Охорону комерційній інформації надано й законодавством Німеччини та Франції. Так, Розділом I Закону ФРН про недобросовісну конкуренцію встановлено відповідальність за завдання шкоди особою, яка при здійсненні підприємницької діяльності в цілях конкуренції вчиняє дії, несумісні з "чесною практикою". Хоча далі Закон і не визначає ці дії, Розділом 17 передбачено відповідальність за несанкціоноване використання або повідомлення третій особі комерційної таємниці. Під останньою розуміють інформацію, що має ознаку секретності (доступна лише відомою обмеженому колу осіб) та відповідає умови наявності у власника цієї інформації обґрунтованого інтересу в її збереженні. Передбачено кримінальну відповідальність за злочини, пов'язані з порушенням режиму комерційної таємниці. У трудовому законодавстві міститься обов'язок працівника не розголошувати комер-

ційну таємницю після припинення трудових відносин.

Законодавство Франції містить поняття промислових або виробничих секретів (*secret de fabrication*) та комерційної таємниці (*secret de commerce*). Перша категорія походить від французького кримінального кодексу та включає конфіденційну інформацію, що має виробниче застосування та може становити комерційну цінність. Комерційна таємниця прямо не визначається законодавством, але відображає ширше, порівняно з виробничими секретами, поняття й може належати до організаційної структури підприємства, списку постачальників, особистих справ персоналу, контрактів з іншими організаціями, списків клієнтів, планів розвитку бізнесу, схеми дистрибуції тощо. Виробничі й комерційні секрети не вважаються власністю у Франції і отримують захист як делікти з недобросовісної конкуренції та договірних зобов'язань.

Північна Америка. У США комерційна таємниця спочатку була сферою, що традиційно регулювалась загальним правом окремих штатів. Першою спробою "кодіфікації" виробленого судами права комерційної таємниці був Перший Звід права деліктів 1939 р. Сучасніший підхід закріплено Третім Зводом права деліктів 1993 р. Охорона комерційної таємниці відбувається в межах делікту незаконного заволодіння комерційною таємницею, який, у свою чергу, є складовою делікту недобросовісної конкуренції.

На сьогодні в більшості юрисдикцій США комерційна таємниця охороняється законами. 42 штати та Округ Колумбія прийняли ту чи іншу версію Уніфікованого Закону про комерційну таємницю (*Uniform Trade Secrets Act*) 1979 р. У Каліфорнії положення Закону включені в Цивільний кодекс. Законодавчі положення доповнюються договірним захистом, який виступає додатковим [5, с. 20].

Існує також значна кількість кримінальних законів щодо незаконного заволодіння комерційною таємницею, основним з яких є федеральний Закон про Економічний шпіонаж 1996 року.

Виділяють такі чотири основні елементи режиму комерційної таємниці в США. По-перше, це повинна бути "обмежена інформація", тобто інформація, яку можна відрізнити від загальновідомих знань і навичок. По-друге, елемент "секретності" – інформація не є добре відомою або такою, яку можна легко отримати. По-третє, інформація повинна мати економічну цінність, що полягає в наданні певної конкурентної переваги. І, по-четверте, власник повинен вжити розумних зусиль для того, щоб зберегти інформацію в таємниці.

Частина четверта ст. 1 Уніфікованого Закону США про комерційну таємницю:

“Комерційною таємницею» є інформація, у тому числі формула, зразок, компіляція, програма, пристрій, метод, техніка або процес, яка: (I) має самостійну економічну цінність, дійсну або потенційну, у силу того, що не є загальновідомою або легкодоступною з використанням необхідних засобів для осіб, які можуть отримати економічну вигоду від її розкриття або використання; та (II) є предметом зусиль, що є розумними за відповідних обставин для збереження її секретності”.

Законодавство Канади про комерційну таємницю також, за винятком Квебеку, ґрунтується на прецедентному праві, центральним принципом якого, як і в Англії, є порушення довіри. Підставами для позову в результаті делікту є: 1) секретність інформації; 2) те, що її було надано конфіденційно; 3) те, що особою, якій її було надано, використано зі зловживанням. Наприклад, у справі *Three Savers Int'l LTD v. Savoy* колишні працівники позивача визнані відповідальними за використання списку клієнтів їхнього працедавця для ведення бізнесу конкурента, що складено працівниками після того, як вони залишили свою попередню роботу.

Росія. Відповідно до Цивільного кодексу Російської Федерації, інформація становить службову або комерційну таємницю у випадку, коли інформація має дійсну або потенційну комерційну цінність у силу її невідомості третім особам, до неї немає вільного доступу на законній підставі й власник інформації вживає заходів для охорони її конфіденційності [6, с. 23]. Відомості, які не можуть становити службову або комерційну таємницю, визначаються законом та іншими правовими актами. Особи, які незаконними методами отримали інформацію, яка становить службову або комерційну таємницю, зобов'язані відшкодувати завдані збитки. Такий самий обов'язок покладається на працівників, які розголосили таємницю всупереч трудовому договору, у тому числі контракту, і на контрагентів, які зробили це всупереч цивільно-правовому договору. Перелік відомостей, які не можуть складати комерційну таємницю, визначено Постановою Уряду РФ від 05.12.1991 р. № 35. Кримінальним кодексом РФ встановлено відповідальність за: збирання відомостей, які становлять комерційну або банківську таємницю, шляхом викрадення документів, підкупу або погроз, а також іншим незаконним способом з метою розголошення чи незаконного використання цих відомостей; незаконні отримання та розголошення або використання відомостей, які становлять комерційну або банківську таємницю, без згоди їх власника, вчинені з корисливою або іншою особистою зацікавленістю, та які завдали великої шкоди. Законом РФ “Про інформацію, інформатизацію і захист інфор-

мації” введено визначення конфіденційної інформації, різновидом якої є комерційна таємниця. У Росії вже тривалий час здійснюються спроби прийняття спеціального акту – Закону “Про комерційну таємницю”. Відповідний законопроект розглядався Федеральними зборами не один раз у 1997–2001 рр., кілька разів приймався і потому ветоувався Президентом РФ. Останній такий законопроект внесено в березні 2003 р. Урядом РФ, схвалений Державною думою 19.11.2003 р., відхилений Радою Федерації 26.11.2003 р. з пропозицією створення узгоджувальної комісії, яка й була створена на засіданні Державної думи 26.03.2004 р. Основи правового режиму комерційної таємниці також мають бути визначені окремою Частиною Цивільного кодексу РФ, присвяченою інтелектуальній власності, кілька проектів якої перебувають на розгляді російського парламенту.

IV. Висновки

Проаналізувавши міжнародне законодавство та законодавство деяких зарубіжних країн про охорону комерційної таємниці, можна зробити висновок, що на сьогодні український законодавець ще недостатньо приділяє уваги як специфіці, так і окремим видам правового забезпечення захисту комерційної таємниці. Крім того, треба відзначити, що чинне законодавство встановлює тільки загальні правила у сфері виявлення, збору, аналізу та передачі інформації, яка зазначена як комерційна. Цей недолік активно компенсується численними локальними актами й розпорядчими документами підприємств – це положення про організацію служби безпеки, положення про ведення окремих видів діяльності служби безпеки підприємства, посадові інструкції працівників, положення про нерозголошення комерційної таємниці, договір про “секретність”, договір про звільнення з роботи службовця, який мав доступ до інформації, яка визначена, як комерційна таємниця тощо.

Список використаної літератури

1. Коломієць В. Ф. Загальні основи міжнародних інформаційних систем / В. Ф. Коломієць. – Київ : Владос, 2002. – 226 с.
2. Соглашение о торговых аспектах от 1994 г. TRIPS // Международное право в документах. – Москва : ИНФРА-М, 1997. – С. 123–129.
3. Европейская патентная конвенция от 21.04.1961 г. // Международное право в документах. – Москва : ИНФРА-М, 1997. – С. 84–72.
4. Заключительный акт СБСЕ от 01.08.1975 г. // Международное право в документах. – Москва : ИНФРА-М, 1997. – С. 101–114.
5. Дорошев В. В. Рекомендации по обеспечению безопасности конфиденциальной информации согласно “Критериев оценки надежных компьютерных систем TCSEC

(Trusted Computer Systems Evaluation Criteria)", США, "Оранжевая книга" / В. В. Дорошев, В. В. Домарев // Бизнес и безопасность. – 1998. – № 1. – С. 19–21.

6. Курило А. П. Проблемные вопросы обеспечения информационной безопасности в Российской Федерации / А. П. Курило, А. А. Стрельцов // Вопросы защиты информации. – 1994. – № 2. – С. 21–25.

Стаття надійшла до редакції 01.12.2015.

Гороховська О. В., Семенюк І. С. Защита коммерческой тайны в международном праве и законодательстве зарубежных стран

Статья посвящена анализу норм международного права и законодательства некоторых зарубежных стран об охране коммерческой тайны. Рассматриваются вопросы особенностей законодательного закрепления и санкций таких законов. Подчеркиваются некоторые тенденции и закономерности, выявленные в этой сфере.

Ключевые слова: коммерческая тайна, конфиденциальность, интеллектуальная собственность, защита.

Gorokhovska O., Semenyuk I. The Protection of Trade Secrets in International Law and Laws of Foreign Countries

The article analyzes the norms of international law and the laws of some foreign countries on the protection of trade secrets. Considers issues of peculiarities of legislative recognition and sanction of such laws. Highlights some trends and patterns identified in this field.

The recognition of private property rights, the refusal of the state monopoly in the sphere of economic management and the establishment of freedom of entrepreneurial activity led to the emergence of a large number of business entities. Entrepreneurs received the right to exercise in accordance with the law of any activities to choose trading partners and make deals, hire employees, determine how the profit is used.

Simultaneously with the new economic relations, new economic offences among entrepreneurs is unfair competition. One of the manifestations of non-competitive action is the misuse of information constituting commercial secrets of a business entity.

The subject of "trade secrets" are information related to commercial and economic activities of the company: production and technological information, management information, Finance and other activities. It can be documents on the commercial negotiations of the company and the pricing methods, documents related to marketing research of the market, information about the organization of work and selection of employees, information about the conditions of storage of the documents, i. e. information that has a commercial value.

The problem of protecting trade secrets is relevant today, despite the changes in the domestic legislation, despite the changes that occur in the Ukrainian society. Secrecy in a market economy protects the owner from unfair competition, because simultaneously with the new economic relations there are new economic crimes. One of the manifestations of non-competitive action is the misuse of information constituting commercial secrets of a business entity. In Ukraine in the field of entrepreneurship is still insufficient attention is paid to the protection of trade secrets. The reasons are many: lack of knowledge and experience in the organization of protection of economic security, commercial secrets, and finally, the lack of literature on the protection of trade secrets.

Key words: trade secret, confidentiality, intellectual property, protection.